

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen, 6. kontor/SVSH, 2. kontor/HEE
Den 10. november 2009

Samråd i Fødevareudvalget vedrøren-
de snyd med datomærkning af kød

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Bjarne
Laustsen (S)

TALEPUNKT

(det talte ord gælder)

Spørgsmål F: ”Ministeren bedes redegøre for sagen om snyd med datomærkning på fersk kød og fisk, som DR udsendelsen ”Kontant” den 29. september 2009 viste finder sted”

Svar:

- TV-programmet Kontant iværksatte på baggrund af forbrugeranmeldelser en undersøgelse af hakket kød i 18 supermarkeder ved skjult og hemmeligholdt opmærkning. Det blev konstateret, at 10 af butikkerne tilsyneladende forlængede holdbarheden på blandt andet hakket kød, medister og fisk. På den baggrund henvendte Kontant sig til Fødevareregion Øst.
- Fødevareregionen gennemførte efterfølgende deres egen kontrolaktion i de 10 virksomheder, hvor der blev konstateret overtrædelse af reglerne for ompakning og ommærkning i 7 af tilfældene. Der blev uddelt bøder til de pågældende virksomheder.

- Kontants program om ulovlig ommærkning af kød blev sendt på DR1 den 29. september 2009, hvorefter Fødevarestyrelsen udførte en landsdækkende kontrol af ommærkning i supermarkeder den 6.-8. oktober 2009.
- Der blev ved denne kontrolkampagne kontrolleret 158 virksomheder over hele landet, hvor der blev fundet i alt 19 overtrædelser, der relaterer sig til ommærkning, ompakning og svindel.
- Afsløringerne af svindel, som vi har set de sidste måneder, viser tydeligt, at der er behov for at styrke kontrollen, så der gennemføres flere kampagner med sigte på at afsløre svindel inden for fødevarerområdet. Derfor er jeg også glad for de drøftelser, vi har haft – og for den aftale vi har indgået om at styrke fødevarekontrollen.
- Samtidig vil jeg dog understrege, at det er virksomhedernes ansvar, at reglerne for fødevarer overholdes, herunder at fødevarerne opfylder kravene om sikkerhed og egnethed til menneskeføde.

Spørgsmål G: ”Ministeren bedes oplyse, om ministeren på baggrund af DR udsendelsen ”Kontant” den 29. september 2009 synes, at forbrugerne stadig kan have tillid til branchen og butikkerne”

Svar:

- Virksomhederne har ansvaret for overholdelse af fødevarereglerne.
- Når vi konstaterer bevidste overtrædelser såsom ulovlig ommærkning selv hos velorganiserede og – indtil nu – velrenommerede virksomheder, løber branchen en stor risiko med hensyn til forbrugernes tillid.
- Forbrugerne skal kunne vælge deres produkter på et oplyst grundlag og have sikkerhed for ikke at købe kød eller andre fødevarer, der er ulovligt ommærket med en ny dato.
- Flere kæder i branchen har taget ved lære af sagen og kundernes reaktion, og de har derfor taget interne initiativer for at hindre lignende svindel i deres egne afdelinger.
- Jeg har holdt et møde med brancheorganisationerne, hvor vi drøftede, hvad der skal til for at forhindre

bevidst svindel og derved vinde forbrugernes tillid tilbage. Vi drøftede blandt andet muligheden for at offentliggøre kontrolresultater fra kæderne på en måde, så forbrugerne lettere kan sammenligne kæderne og se hvor mange overtrædelser, der er indenfor de enkelte kæder.

Spørgsmål H: ”Ministeren bedes redegøre for, hvilke nye redskaber ministeren agter at give fødevarekontrollen, så kontrolmyndigheden effektivt kan dæmme op for butikernes snyd med datomærkningen og sikre forbrugerne en ordentlig fødevarekvalitet”

Spørgsmål I: ”Ministeren bedes oplyse, om ministeren mener, at egenkontrollen er effektiv nok til at sikre fødevarsikkerheden, når branchen i visse tilfælde sælger fødevarer, der ikke er egnet til menneskeføde, jf. DR udsendelsen ”Kontant” den 29. september 2009”

Svar:

- Egenkontrollen er en integreret del af virksomhedens kvalitetssikring og virksomhedens dokumentation for, at den lever op til fødevarelovgivningen i det daglige.
- Den offentlige fødevarekontrol skal kontrollere, om virksomhederne rent faktisk lever op til dette ansvar. Og den offentlige kontrol er stigende. Der er derfor ikke tale om, at egenkontrollen står alene eller erstatter den offentlige kontrol.
- Egenkontrollen kan være med til at give virksomhederne en systematisk styring, så virksomheden hurtigt opdager fejl og mangler og straks får rettet op. Det er vigtigt for

fødevaresikkerheden. I EU reglerne er der derfor krav om, at virksomhederne skal udføre egenkontrol.

- Egenkontrollen fungerer i langt de fleste virksomheder. Men det er klart, at nytten af egenkontrollen er begrænset i de virksomheder, der ikke har viljen til at overholde reglerne.
- Fødevarekontrollens opgave er at kontrollere, at virksomhederne overholder lovgivningen. Virksomheder, der ikke overholder reglerne, skal have en sanktion, men fødevarekontrollen skal også vejlede virksomheder, der har svært ved at forstå reglerne.
- I rutinekontrollen fokuserer de tilsynsførende mest på det, som forbrugerne kan blive syge af, for eksempel for høje temperaturer eller forkert håndtering af fødevarerne.
- Ved kontrolbesøget fås et øjebliksbillede af, hvordan der ser ud netop den dag.
- Svindel kan normalt ikke opdages ved et almindeligt rutinekontrolbesøg. Der er her behov for særlige kontrolmetoder, hvor der sættes fokus på problemområder eller områder, som det er særligt vanskeligt at kontrollere. Derfor er jeg også glad for

den aftale, som alle partierne bag fødevareforliget indgik i sidste uge, om at styrke fødevarekontrollen ved at give Fødevarestyrelsen mulighed for at gennemføre for knap 10 mio. kr. kontrolkampagner om året rettet mod særligt tunge områder, herunder svindel. En kontrolkampagne omfatter typisk 100 - 150 virksomheder, som vil modtage et længerevarende besøg af 2 – 4 tilsynsførende med relevant kompetencesammensætning. Det muliggør en omfattende gennemgang af fakturaer, regnskaber, kølediske og sågar affaldscontainere. Der kan også udtages prøver til analytisk kontrol.

- Derudover er det væsentligt, at de virksomheder, der svindler, bliver straffet for det. I vores aftale fra sidste uge indgik også en ændring af sanktionspraksis, idet vi forhøjer bøden til specialafdelinger i supermarkederne. Det vil sige, at en bager-, slagter- eller delikatesseafdeling fremover vil få fastsat bøden i forhold til supermarkedets samlede omsætning af fødevarer – og ikke bare til f.eks. slagterafdelingens omsætning, sådan som det er i dag. Vi vil også undersøge de juridiske muligheder for at hæve bødestørrelserne generelt i svindelsager.
- Endelig er vi enige om, at det er vigtigt, at forbrugerne løbende oplyses om muligheden for at gøre

myndighederne opmærksomme på svindel, sjusk eller andre problemer i fødevarevirksomhederne.

Fødevarestyrelsen er i øjeblikket ved at undersøge mulighederne for bedre oplysning, f.eks. ved et iøjnefaldende link på forsiden af Fødevarestyrelsens hjemmeside.

- Samtidig er der behov for at give vores fødevarekontrollanter de bedst mulige og mest moderne arbejdsredskaber. Derfor er jeg også glad for at kunne fortælle udvalget, at Fødevarestyrelsen vil blive tilført ekstra midler til IT, ud over aftalen i forligskredsen. Regeringen og Dansk Folkeparti er enige om, at der skal afsættes 10 millioner kroner til at give fødevarekontrollen en lang række nye digitale hjælpemidler.
- Vi har en høj fødevarerikkerhed i Danmark, og det skal vi gerne blive ved med at have. Men det kræver, at vi løbende justerer indsatsen, så vi får den kvalitativt bedste og mest målrettede kontrol.
- Og der er det rigtig gode tiltag, vi er blevet enige om gennem flere målrettede kampagner og højere bøder.